

have meget gjennemgribende Forslag gjennemførte, og saaledes ogsaa en ny Plan for Skolevesenet i et Sogn, og det fortælles da, at en gammel Præst sagde til Amtmanden: „Ja, Hr. Amtmand, det er et ganske fortræffeligt Forslag; De gjør Dem udødelig derved; kun Stade, at det ikke lader sig gennemføre“. Paa samme Punkt tror jeg, ogsaa, at det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds befinder sig med sit Forslag. — Hvad angaar de Forslag, som ere stillede af Udvalgets Flertal, om at gjøre Forandring i det fra Landstinget tilbagejendte Lovforslag, da maa jeg, naaget de jo have faaet en betinget Anbefaling af den høitærede Indenrigsminister, dog udtale, at jeg vilde finde det rigtigere at vedtage Lovforslaget uforandret, som det foreligger. Det er især to Punkter, hvorom der er Tale. Det ene dreier sig om Summens Størrelse og det andet om at indsette en Bestemmelse om, at de paaagjældende Eiendomme derude skulle sælges om 12—13 Aar. Hvad nu først Summen angaar, da tror jeg, at det er endda en billig Maade at løse sig ud af den hele Stutterisag, paa, naar man slipper ud af den paa den Maade, at Staten faar en Forpagtningsafgift af 2,000 Rd. for Eiendommene. Og hvad det andet Punkt angaar, da har den høitagtede Indenrigsminister jo oplyst, at den foreslaaede § 8 handler om et Salg, der først kan ventes at ville finde Sted om 12—13 Aar. Men det forekommer mig dog noget fordringsfuldt af den nuværende Rigsdag at ville binde kommende Rigsdage, og i alt Fald ere vi jo os Alle bevidste, at, hvilke Bestemmelser man nu paa dette Tidspunkt tager, er, der, dog Intet, der kan forhindre Lovgivningsmagten, naar det Tilfælde indtræder, hvor der bliver Spørgsmaal om at anvende denne Lovbestemmelse, da at give en anden Lovbestemmelse. Med al Agtelse for den Forudseenhed af, hvorledes Forholdene ville stille sig om 12—13 Aar, hvoraf de ærede Forslagsstillere kunne være i Besiddelse, kan jeg dog ikke sige Andet end, at jeg ikke anseer det for umuligt, at Forholdene til den Tid kunde stille sig anderledes, og jeg vil da henstille til de ærede Medlemmer, om de vir-

kelig tro, at, naar det om 12—13 Aar maatte være blevet en fast Overbevisning hos Regjering og Rigsdag, kort sagt, hos Lovgivningsmagten, at det ikke vilde være rigtigt at sælge disse Eiendomme, at Salg da vil ske, fordi det staar i en til den Tid 12—13 Aar gammel Lov. Jeg ser derfor ikke, at der opnaas det Allermindste ved en saadan Bestemmelse. Hvad Summens Størrelse angaar, er der jo tidligere, og navnlig under Behandlingen idag faldet Udtalelser om, at det ingenlunde er Meningen at holde ubetinget paa de 4,000 Rd.; men ved Siden deraf er der ogsaa faldet Udtalelser om — og selv den ærede Ordfører for Flertallet har fremhævet det — at Forslaget om de 4,000 Rd. er kommet frem nu, ikke egentlig fordi man vilde holde paa det, men — om jeg maa bruge et saadant Udtryk — for at give Landstinget Svar paa Tillale. Jeg tror nu, at man opfatter dette Forhold noget urigtigt. Naar to private Mænd staa ligeoverfor hinanden med modstridende Paastande, ja saa kan jeg meget godt forstaa, at enhver paa sin Side siger: Jeg holder paa min Paastand til det Yderste, lad saa Retten skulle os imellem, og jeg kan endvidere forstaa, at Enhver af dem kan være saa overbevist om sin Paastands Rigtighed eller, selv om han ikke er det, sætte saa megen Pris paa at hævde sin Paastand, at han siger: Jeg vil risikere Alt og lade Sagen gaa lige til Høsteret; det koste, hvad det koste vil, jeg vil gaa alle Stadier igjennem for at faa min Paastand godkjendt. Det kan jeg, som sagt, forstaa, naar Talen er om to Privatmænd, der staa ligeoverfor hinanden, men jeg kan ikke negte, og skal ikke tilbageholde det, at jeg finder det meget urigtigt at ville anvende den samme Betragtning paa Forholdet mellem de to Dele af Rigsdagen. Det er ikke, om jeg saa maa sige, det ene Things Wre eller Honor ligeoverfor det andet Things Wre eller Honor, som der er Spørgsmaal om at afgjøre, naar modsatte Forslag i en eller anden Sag ere vedtagne af de to Thing, men det er Landets Unliggender, der er Tale om; det er Hensyn til, hvad der i og for sig er det Rette, det Nyttige og Gavnlige for Landet, som vi skulle